

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Katedra správního práva

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Nabývání státního občanství České republiky (narozením, určením otcovství, nalezením na území České republiky, osvojením, v souvislosti se svěřením do náhradní péče a prohlášením)

Autor: Bc. Denisa Dvořáková

Autor posudku: JUDr. Milan Podhrázký, Ph.D.

1. Zadání a cíl práce:

Téma, které si autorka ke zpracování diplomové práce zvolila, tedy nabývání státního občanství ČR (způsoby v podtitulu práce uvedenými), nepochybně představuje téma, které je pro zaměření diplomové práce možné a vhodné. Rozličné právní aspekty nabývání státního občanství vždy představovaly logický předmět zájmu veřejnoprávních odvětví včetně správního práva. Tím, že se státní občanství ČR dočkalo s účinností od 1. 1. 2014 nové právní úpravy (zákon č. 186/2013 Sb.), se pak nepochybně otevřel zajímavý prostor pro popis hodnocení provedených změn jak z hlediska jejich teoretického či historicko-srovnávacího, tak i z hlediska jejich významu pro praxi. Je proto za těchto okolností jistě žádoucí, pokud se některé právní souvislosti institutu státního občanství ČR stávají též předmětem zájmu studentů v rámci jejich kvalifikačních prací, a to nejen kvůli omezenějšímu rozsahu existujících pramenů oproti některým jiným obvyklým tématům, k nimž studenti inklinují. S ohledem na stále ještě relativně čerstvou právní úpravu tedy lze ocenit, že se autorka ujala nelehkého úkolu, byť způsob, kterým tak činí, není vždy zcela odpovídající. Ačkoliv vysvětlení autorky, proč se v rámci problematiky nabývání státního občanství ČR hodlá zabývat právě danou výsečí popisovaného tématu (viz str. 6 a 7), není podle mého názoru dostatečné a zcela přesvědčivé (což je ostatně obvyklým znakem prací popisujících „vybrané otázky“), přesto je možno považovat zadání práce i cíle autorky za dostatečné vzhledem k požadavkům na daný druh práce kladeným.

2. Obsahové zpracování práce (včetně systematického uspořádání, proporcionality a práce s právní úpravou, odbornou literaturou a judikaturou):

Posuzovaná diplomová práce se vedle úvodu, závěru, seznamu použitých zdrojů a stručného cizojazyčného resumé člení na tři samostatné části, které jsou pro větší přehlednost práce dále strukturovány. Autorka se nejprve věnuje „*Vymezení pojmů*“ (kapitola 1., str. 8 – 19), přičemž součástí práce je dále samostatná část „*České a československé státní občanství*“ popisující historické souvislosti zkoumaného institutu (kapitola 2., str. 20 – 34). Klíčovou část práce (s ohledem na vymezení tématu) pak tvoří 3. kapitola věnovaná „*Nabývání státního občanství a řízení o něm*“ (str. 35 – 58).

Jak je již výše naznačeno, výhrady ke zvolené struktuře a změření práce je nutno spatřovat předně v tom, že autorka odpovídajícím způsobem nevysvětlila, proč se zabývala právě „vybranými formami“ nabytí státního občanství, resp. zda bylo nutné zabývat se všemi uvedenými formami (proč nebyl výběr užší s detailnějším popisem některých otázek), nebo

naopak proč práci ještě nerozšířila o formy jiné. Lakonický poukaz na „rozsáblost problematiky“ (str. 7) nemůže být považován za dostatečné vysvětlení změření práce.

Jistě lze souhlasit s tím, že popis právních institutů (pojmů), které jsou pro dané téma významné, má v diplomové práci svoje místo, stejně tak jako připomenutí historického vývoje související úpravy. Je ovšem otázkou, zda je z hlediska proporcí práce odpovídající, pokud se autorka samým jádrem tématu diplomové práce („*ucelený výklad vybraných forem nabytí státního občanství dle současné právní úpravy*“) zabývala pouze na str. 35 – 58 z celkového počtu 65 stran práce. Předložená diplomová práce navíc z hlediska své systematiky a obsahu (především v klíčové kapitole) navazuje svým popisem na konstrukci příslušných ustanovení zákona, což ještě samo o sobě nemusí být vadou, negativně se to ovšem projevuje např. v případě ne zcela přívětivě zvolených označení některých podkapitol (zejm. v případě nabytí prohlášením, části 3.5.1. a násl.).

Z hlediska práce s prameny je třeba konstatovat, že autorka vychází z literatury, jejíž seznam není příliš široký (viz str. 61 a násl.). Řada pramenů se navíc týká nyní již neúčinné právní úpravy. V této souvislosti je nicméně třeba připustit, že popisovaná problematika (pokud jde o nyní účinnou úpravu) se doposud netěší až tak značné pozornosti v odborných textech. Jinak ovšem z hlediska práce s prameny, z nichž vycházela, autorka prokázala schopnost pracovat s odbornými texty i právními předpisy. Je třeba ocenit, že autorka (byť v omezené míře) pracovala i se soudní judikaturou.

3. Formální úroveň práce (včetně práce s citacemi a poznámkovým aparátem):

Přihlédneme-li k formálním náležitostem, je práce v zásadě zpracována řádně a v souladu se stanovenými požadavky. Autorka odpovídajícím způsobem pracuje s poznámkovým aparátem. Práce bohužel není prosta překlepů či jiných formálních pochybení při zpracování textu. Pomineme-li překlep již v samotném označení tématu na úvodním listu práce (nalezením „a“ území), lze dále poukázat především na nejednotu při odkazování na soudní judikaturu (nejednotné odkazování prostřednictvím sp. zn., viz str. 64) či označování autorů (EMMERT „FRANTIŠEK“ a „František“, viz str. 61). Rakouský klasik státovědy Jellinek pak jistě nebyl „George“ (viz str. 8 a 61). Byť se na první pohled může zdát, že jedná o drobnosti, ve svém úhrnu nepochybně kvalitě práce škodí.

4. Celkové hodnocení práce (včetně naplnění zadání a cíle práce):

Z hlediska naplnění zadání práce je v návaznosti na výše uvedené výtky třeba dodat, že autorka sice obsahově vyčerpala způsoby nabytí státního občanství ČR, kterým se hodlala věnovat, nemohu se však ubránit dojmu, že v řadě ohledů mohla být práce detailnější (především pokud jde o stěžejní kapitolu 3., o jejíž proporcí ve vztahu k dalším částem práce již byla zmínka výše). Stejně tak v práci postrádám lepší provázanost mezi třemi hlavními kapitolami, která by se současně projevila v obsáhlejších závěrech (samotné shrnutí ve vztahu k jádru tématu a zaměření práce ze strany autorky představuje fakticky pouze jeden odstavec textu, viz str. 59 - 60). Pozitivně je třeba naopak hodnotit to, že na některých místech práce autorka nesetřvala na pouhém popisu právní úpravy a využití „kompilační metody“ (o níž sama hovoří v úvodu), ale vyjádřila k některým spornějším otázkám svůj pohled (viz např. str. 50). Nepochybně by práci prospělo, kdyby se tak stalo ještě častěji.

5. Doporučení práce k obhajobě (zda se práce doporučuje či nedoporučuje k obhajobě):

Přes některé shora uvedené výtky mám za to, že posuzovaná diplomová práce formální i obsahové požadavky kladené na daný druh práce naplňuje, a přes zmiňované vady ji lze k obhajobě doporučit (s hodnocením velmi dobře či dobře). V rámci samotného výsledného hodnocení nicméně bude nutno přihlídnout právě k podobě ústní obhajoby práce ze strany autorky.

6. Otázky a připomínky doporučené k rozpravě při obhajobě:

V rámci ústní obhajoby by se autorka měl vypořádat s výtky obsaženými v tomto posudku a samozřejmě by měla zodpovědět otázky vzešlé z diskuse před zkušební komisí.

V rámci diskuse u ústní obhajoby by měla být autorka především schopna jasně, přehledně a srozumitelně formulovat své závěry, k nimž v rámci práce dospěla.

Dále navrhuji, aby se autorka v rámci ústní obhajoby práce podrobněji věnovala „provázanosti“ popisovaného tématu s „komunitárním právem“, o čemž v úvodu práce sama hovoří.

V Plzni dne 17. 12. 2018

Milan Podhrázký